

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No1

2026
yanvar

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[™]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 799 sahifa.
2026-yil, yanvar

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ И ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УЗБЕКИСТАНА.....	26
Каракулов Фарход Зайпудинович	
TRANSPORT TIZIMIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH VA TAKOMILLASHTIRISH USULLARI	33
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQUYUVCHI KORXONALARNING SIFAT MENEJMENTI TIZIMINI BAHOLASH	38
Achilov Ilmurad Nematovich	
TURIZM OBYEKTLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	45
Toshtemirov Xojiakbar Qahramon o'g'li	
КАЧЕСТВО КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКОВ УЗБЕКИСТАНА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ	51
Алиева Сусанна Сейрановна	
ВЛИЯНИЕ ЛИБЕРАЛИЗАЦИИ И РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ НА РАЗВИТИЕ ОВЦЕВОДСТВА И КАРАКУЛЕВОДСТВА В ГЛОБАЛЬНОМ МАСШТАБЕ	58
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
BARQAROR INVESTITSİYALAR: IQTISODIYOTDAGI ROLI VA DOLZARBLIGI	65
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
KRAUDFANDING – BARQAROR RIVOJLANISHNI AMALGA OSHIRISH UCHUN INNOVATSION MOLIYAVIY VOSITA SIFATIDA.....	71
Ashurova Oltin Yuldashevna	
FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASHDA MOLIYAVIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	78
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI UCHUN BARQAROR BREND QIYMATINI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI	84
Bekmurod Davlatmurotovich Ollaberganov, Zilola Baxramovna Abdikarimova	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA KORPORATIV BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	89
Atajanov Kamal Atavayevich	
AVTOTRANSFORMATORLARNING TASHQI MAGNIT MAYDONINING MATEMATIK MODELI	96
Pirmatov Nurali Berdiyrovich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Baxriddinov Begzod Alibek o'g'li	
O'ZBEKISTON VA JAHON AMALIYOTIDA BUDJET MUASSASALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING RIVOJLANISHIGA RETROSPEKTIV TAHLIL	101
Berdiyev Toshkenboy Panjiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: RISKGA ASOSLANGAN YONDASHUV VA AMALIY MEKANIZMLAR	108
Tojiyev Sardor Dilmurod o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT BAZASINI MUSTAHKAMLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	113
Shayxiev Boburbek Ulug'bekovich	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING KONSEPTUAL MODELI.....	120
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	

GEODEZIYA VA GIS TEXNOLOGIYALARINING INTEGRATSIYASI.....	125
Ziynura sabirova	
RESPUBLIKADA UY-JOY QURILISHI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DAVLAT VA XUSUSIY SEKTOR HAMKORLIGINING O'RNI	129
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА АО «УЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙУЛЛАРИ» В УСЛОВИЯХ СТРУКТУРНЫХ РЕФОРМ.....	133
Кадилова Шарофат Амоновна	
KASBLARNI MODERNIZATSIYA QILISH VA MEHNAT BOZORINING YANGI MODELINI BARPO ETISH	139
Ruziyev Oybek Abdumuminovich, Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBIL BIZNESINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	143
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
QISHLOQ JOYLARIDA MEHNAT RESURSLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	148
Amaniyazova Rayhan Bayniyazovna	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ СОЛНЕЧНЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА	153
Кудратов Афзалхужа Рустамович, Далмурадова Наргиза Нуриллаевна, Шогучкаров Санжар Кодирович	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI	161
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	
INNOVATSION BANK EKOTIZIMLARINING TIJORAT BANKLARI RIVOJLANISHIDAGI ROLI	165
Aliyev Hasan Rayimjonovich	
ANALYSIS OF FACTORS OF INTENSIVE ECONOMIC GROWTH IN UZBEKISTAN	171
Sharipov Kamil	
SUN'IY INTELLEKT – TO'RTINCHI SANOAT INQILOBINING ASOSI.....	176
Kalonov Muxiddin Baxriddinovich	
KORXONALARDA MOLIVAVIY BOSHQARUVNING TASHKILY VA IQTISODIY MASALALARI	187
Jumayev Samariddin Ziyodullaevich	
YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASI ASOSIDA KICHIK BIZNES FAOLIYATINI OSHIRISH YO'LLARI	193
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TALABALARDA O'Z-O'ZINI TARTIBGA SOLISH KO'NIKMALARINING RIVOJLANISHIDA INTERAKTIV TA'LIM PLATFORMALARINING O'RNI	198
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Gulnora Abdullo qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING XORIJIY TAJRIBASI	203
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
XORAZM VILOYATIDA KAMBAG'ALLIK DARAJASINING O'ZGARISHI VA BU JARAYONGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	208
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
IQTISODIY-MATEMATIK VA SSENARIYLI YONDASHUVLARDAN FOYDALANIB SANOAT RIVOJLANISHINI BAHOLASH VA PROGNOZLASH	213
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich, Qayumova Nurafshona Ulug'bek qizi	
EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINING DOLZARBLIGI.....	217
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	

LEGAL AND INSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AND INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS	222
Yovkochev Sherzod	
ICHKI AUDIT FUNKSIYALARINING ICHKI NAZORATNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI	228
Tursunov Shohruxmirzo Baxtiyor o'g'li	
MOSH DONINI YANCHIB Olishda qo'llaniladigan qurilmani loyihalash	232
Qurbanov Abdimalik Jo'rayevich	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SAMARADORLIKNI BAHOLASH: INSTITUTSIONAL MEXANIZMLAR, RAQAMLI YECHIMLAR VA AMALIY KUTILMALAR	239
Sarvar Saidov Xayrulloevich	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH KONSEPSIYASI DOIRASIDA UNING INFRATUZILMASINI TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH BORASIDA TAVSIYALAR	244
Tashov Mizrob Maxmudovich	
DAVLAT BOSHQARUV ORGANLARIDA INSON KAPITALINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	251
Mashrabaliyev Ibroximbek Mashrabaliyevich	
ФИНАНСЫ И ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА	257
Айматова Фарида Хуразовна	
ZAMONAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING ROLI	263
Salayeva Dilafro'z Aybekovna	
ДИАГНОСТИКА СИНХРОННОГО ДВИГАТЕЛЯ НА ОСНОВЕ ИЗМЕРЕНИЯ ВНЕШНЕГО МАГНИТНОГО ПОЛЯ	267
Пирматов Нурали Бердярович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Мамуров Алмас Жумабой угли	
XORIJIIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI VA XUSUSIYATLARI	275
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В СДЕЛКАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ	279
Ли Илларион Георгиевич	
KO'P YADROLI CPU VA GPU ARXITEKTURALARIDA DIFFERENSIAL TENGLAMALARNI SONLI YECHISH UCHUN PARALLEL ALGORITMLARNI ISHLAB CHIQISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	284
Ismailov Shixnazar Rashid o'g'li, Ubaydullayev Farrux Fathulla o'g'li, Odilov Asliddin Isoq o'g'li	
СИСТЕМАТИЧЕСКОЕ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ — ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИКИ	291
Муталов Абдуазим	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNING HUDUDIIY TARKIBI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	295
Ermamatov Shonazar Jumakulovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA SIYOSATI: INSTITUTSIONAL VA RAQAMLI ISLOHOTLAR	302
Sobirov Yo'ldoshboy Ro'zimboevich	
QASHQADARYO VILOYATINING IJTIMOIIY-IQTISODIY SALOHIIYATI VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	310
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
TEMIR YO'L STANSIYALARIDA STRELKALI O'TKAZGICH QURILMALARI BO'YICHA YO'L QO'YILGAN NOSOZLIKLAR VA ULARNING TAHLILI	315
Yunusova Gulshanoy Umarali qizi	

SANOAT KORXONALARIDA ASOSIY FONDLARDAN VA ISHLAB CHIQUVATIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI.....	320
Ulashev Xubbim Askarovich	
TURLI YO'L SHAROITLARIDA TO'QNASHUV PAYTIDA TORMOZLASH VA BOSHQARUV PARAMETRLARI	324
Uralbayev Anvar Ubaydullayevich	
YANGI YARATILGAN MAHALLIY DURAGAY PILLALARNI YAKKA CHUVISH NATIJALARINING TAHLILI.....	328
Sobirov Qo'ziboy Erkinovich	
UY-JOY KOMMUNAL XIZMAT KO'RSATISHNI ZAMONAVIY YO'LLARI.....	332
Boboqulov S.B.	
TARJIMON DASTURLARIDA MULTITILLARNI TASNIFLASH: MAVJUD YONDOSHUVLAR VA MUAMMOLAR	338
Maxmudjanova Sayyora Yashin qizi	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ICHKI AXBOROT TIZIMLARINING MODERNIZATSIYASI ORQALI ISHLAB CHIQUVATIDAN JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISH	343
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
NEFT VA GAZ TERMINOLOGIYASINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI.....	349
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Quryozova Gulshan Akmal qizi	
УСИЛЕНИЕ РОЛИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В ДОСТИЖЕНИИ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УЗБЕКИСТАНЕ	355
Гимранова О. Б.	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA OPERATSIYALARINING AHAMIYATI.....	361
Yuldashev Fozil Turapovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI HISOBLASH VA UNDIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	373
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ВЛИЯНИЕ КАЧЕСТВА ПУБЛИЧНОГО ФИНАНСОВОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ДИНАМИКУ ЭКОНОМИКИ	377
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
DIVIDEND SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHDA FOYDA SIFATI VA FOYDANI BOSHQARISHNING TA'SIRI.....	383
Eshev Furqat A'zamovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ УМНЫМ ГОРОДОМ НА БАЗЕ ЦИФРОВЫХ ПЛАТФОРМ С ОРИЕНТАЦИЕЙ НА ЧЕЛОВЕКА	388
Рахимова Мадина Шухрат кизи	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA HISOB SIYOSATINING USLUBIY JIHATLARI	393
Toshpo'latov A. A.	
MOLIYAVIY HISOBOT ISHONCHLILIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	398
Zufarova Zilola Rahim qizi	
RAQAMLI PUL TIZIMINING KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHDAGI INSTITUTSIONAL AHAMIYATI.....	403
Putatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA SOLIQ HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	408
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
АКТИВИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНВЕСТИЦИЙ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ В УСЛОВИЯХ ПРИАРАЛЬЯ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН).....	411
Жоллыбеков Хурмет Бахыт улы	

KORPORATIV MUNOSABATLAR ISHTIROKCHILARINING HUQUQLARINI HIMOYA ETISH VA TA'MINLASHNING HUQUQIY-IQTISODIY SHAKLLARI	416
Rustamova Dilbar Rustamovna	
IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY Tajribalari	423
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
METALLURGIK TEXNOGEN CHIQINDILARDAN KAMYOB METALLARNI AJRATIB OLISH TEKNOLOGIYASI	427
Qayumov Oybek Azamat o'g'li, Ro'ziyev Ulug'bek Mamarasulovich, Abdullayev Farruh Odiljon o'g'li	
TRANSCHEGARAVIY ELEKTRON SAVDONI TAKOMILLASHTIRISHDA XO'JALIK ALOQALARI LOGISTIKASI	434
Yakubov Maksadxan Sultaniyazovich, Jumaboev Behzod	
YASHIL IQTISODIYOTGA INVESTISIYALARNI JALB QILISH	443
Raimjanova Madina Asrarovna	
O'ZBEKISTONDA ZARGARLIK XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	448
Azizova Roxila Baxodir qizi	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATIDA INVESTITSİYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	452
Isakova Naima Ikromjonovna	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR IQTISODIYOTIDA AJ "HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI" MOLIYAVIY BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASH YO'LLARI	459
Bo'ranboyeva Shoira Rustamovna	
"QISHLOQ HUDUDLARIDA XOTIN-QIZLARNING BARQAROR TURMUSH TARZINI TA'MINLASHDA NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARINING O'RNI VA AHAMIYATI"	466
Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi, Niyozova Ruxsora	
SMART TOURISM KAK INSTRUMENT USTOYCHIBOYO RAZVITIYA TURISTSKIX REGIONOV: MEJDUHARODNYY OPIYT I REGIONALNAYA ADAPTIYATSIYA	471
Usmanova Aziza Baxodirovna	
XUFIYONA IQTISODIYOT KO'LAMINI QISQARTIRISHDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI RIVOJLANTIRISHNING TUTGAN O'RNI	477
Atamurodov To'liqin To'ymurodovich, Mamatkulov Salimjon Rahmonkulovich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
IQTISODIYOTDA TURIZM O'RNINI STATISTIK TAHLILINING XALQARO STANDARTLARI VA TAJRIBALARI	482
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH TIZIMIDA BANK KREDITLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	489
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDAN MOLIYAVIY RESURLARNI JALB ETISHDA SUVEREN KREDIT REYTINGLARINING O'RNI	494
Mamadaliyev Poziljon Mansurjon o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLAR RIVOJLANISH HOLATI TAHLILI	500
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
MILLIY SANOAT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA INSON KAPITALINING O'RNI	506
Yunusov Foziljon G'ulomqodirovich	
XONDIZA KONI POLIMETALL RUDALARINI FLOTATSIYALASHDA REAGENT REJIMINI TAKOMILLASHTIRISH	511
Shodiyev Abbas Ne'mat o'g'li, Egamberdiyev Baxtiyor Barat o'g'li	
EKSPORT-IMPORT OPERATSIYALARI BO'YICHA MUDDATI O'TGAN DEBITOR QARZDORLIKNI ANIQLASHDA RAQAMLI SOLIQ NAZORATI MONITORINGINING QO'LLANILISHI VA SAMARADORLIGI	517
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	

SOLIQ SALOHİYATIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING TA'SIRI	522
Jurayev Xusan Atamuratovich	
IMPROVING MECHANISMS FOR ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS	528
Sobirov A. Abdurasul	
MINTAQADA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSİYALARNING AHAMIYATI	533
Masharipov Sardorbek Farxadovich	
TECHNOLOGY-DRIVEN VISITOR MANAGEMENT SYSTEMS FOR ENHANCING MUSEUM EXPERIENCE AND PERFORMANCE	539
Ibroximova Aziza Abbasovna	
XALQARO MOLİYAVIY INSTITUTLARNING O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI	545
Kurbonbekova Moxichexra Turobjonovna	
NAVOIY KON-METALLURGIYA KOMBINATIDA "AQLLI KON" KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISH TAJRIBASI	551
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
INVESTITSIYA JARAYONLARINING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHGA STRATEGIK TA'SIRI	556
Ibrohimov Behzodbek Baxromjon o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SAVDO KORXONALARI FAOLIYATINING TASHKILIY VA IQTISODIY XUSUSIYATLARI	562
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ СТРЕЛКОВОГО СПОРТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	568
Юсупов И.	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	573
Тарават Абдул-Салам	
MAHALLIY AHOLINING ISHTIROKINI TA'MINLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI TURISTIK MINTAQALARNI RIVOJLANTIRISH ZARURATI	581
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
MUQOBIL ENERGIYA VOSITALARINI JORIY ETISH HOLATINING STATISTIK TAHLILI	586
Ashurov Azizbek Ergash o'g'li	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	592
Qurbonova Muazzam Fazliddinovna	
MEHMONXONA SANOATIDA ESG TUSHUNCHASI VA UNING AHAMIYATI	596
Xusenova Mexrangiz	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKCHILIK ASOSIDA HUDUDLARNING INVESTITSIYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETISH	600
Amirova Dilshoda, Usmonova Shahrinoz Ilhom qizi	
MINTAQQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINING ROLINI EMPIRIK JIHATDAN TAHLILI	605
Bekbergenov G'ayrat Shuxratovich	
NITROGEN FIXATION CHARACTERISTICS OF AZOLLA CAROLINIANA UNDER THE INFLUENCE OF HEAVY METAL (CR ⁶⁺)	610
Sh. Azimov, E. Egamberdiev, S. Turabdajanov	
EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT SIYOSATI VA NORMATIV-HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNING TA'SIRI	616
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	

«O'ZBEKNEFTGAZ» AKSIYADORLIK JAMIYATIDA «ESG» STANDARTLARINI JORIY ETISH	622
Ibragimova Saodat Abdumo'minovna, Xusainov Ravshan Raximovich	
O'ZBEKISTON SANOATINING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIK TAHLILI	627
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
SOLIQ TIZIMI SAMARADORLIGINI BAHOLASH: KLASSIK VA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	634
Ugay Darya Sergeevna, Raxmonov Doniyor Ixtiyor o'gli, Mamanov Alisher Umbarovich	
MEVA-SABZAVOTCHILIK TARMOG'INING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING DINAMIK TAHLILI	642
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI	647
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li	
KICHIK BIZNES SEKTOR FAOLIYATI IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA	652
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
MINTAQALAR MIQYOSIDA FARMATSEVTIKA SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR MAQSADLARI HAMDA ULARNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	656
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA INVESTITSION FAOLIYATNI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	663
Nazirova Sayyora Baxtiyorovna	
MAHALLIY JUN TOLALARINING GEOMETRIK VA FIZIK-MEXANIK XOSSALARINI NOTO'QIMA MATOLAR ISHLAB CHIQARISH TEXNOLOGIYASI NUQTAI NAZARIDAN TADQIQ ETISH	667
Ermatov Shavkat Qulmatovich, Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
TADQIQOT DIZAYNINI ISHLAB CHIQISH JARAYONIDA GIPOTEZALARNI SHAKLLANTIRISH, O'ZGARUVCHILAR TIZIMINI TANLASH VA EKONOMETRIK IDENTIFIKATSIYA STRATEGIYASINI ASOSLASH	671
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li, Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TURIZM XIZMATLARI BOZORI HOLATI VA UNING MUAMMOLARINI TAHLIL QILISH USULLARI	678
Xudayberganov Dilshod Tuxtabayevich	
O'ZBEKISTONDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARI AKSIYALARI NARXINI O'ZGARISHI TAHLILI	682
Ibragimov G'anjion G'ayratovich	
QASHQADARYO VILOYATIDA IJTIMOY-IQTISODIY TIZIMLARNI SAMARALI BOSHQARISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	688
Alimov Fazliddin Xalimovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTI QUYMA DETALLARINING KIMYOVIY TARKIBI VA MEXANIK XOSSALARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI TADQIQ ETISH	693
Tursunov Nodirjon Qayumjonovich, Saidraximov Azizjon Azim o'g'li, Nuriddinov Otabek Shuhrat o'g'li	
KAM QAVATLI TURAR-JOY BINOLARINI QURISHDA AN'ANAVIY QURILISH ASHYOLARIDAN FOYDALANISHNING IJOBIY TOMONLARI	702
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
МИГРАЦИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА КАК ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	706
Аскарова М.Т.	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО УЧЕТА В ЧАСТНОМ МЕДИЦИНСКОМ УЧРЕЖДЕНИИ	711
Алимджанова Юлдуз Азизовна	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASHNING BELGILOVCHI ASOSIY KO'RSATKICHLARI VA ULARNING NAZARIY AHAMIYATI	718
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI ASOSIDA INFRATUZILMA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	724
Saidova Kamolat Farhodovna	
XIZMATLAR EKSPORTI HAJMINING OSHISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	730
Alixonov Mirzoulug'bek Pahlavonjon o'g'li	
KORXONALAR IQTISODIY RIVOLANISHIDAGI TO'SIQLAR VA ULARNI OLDINI OLISH ORQALI KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	735
Bobomirzayev Isroil	
ПЕРСПЕКТИВЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОГО КОМПЛЕКСА В УЗБЕКИСТАНЕ.....	739
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
O'ZBEK TILIDA FONO-GRAFOSTILISTIK VOSITALARNING XUSUSIYATLARI	749
Islomov Dilshod Shomurodovich	
OHANGARON DARYOSI SUV RESURLARIGA SANOAT KORXONALARINING TA'SIRINI TEZKOR ANIQLASH USLUBIYOTINI ISHLAB CHIQUISH	755
Aytmuratov Timurlan Paraxatovich, Abdullaev Botirjon Dadajonovich	
STRATEGIK MENEJMENT MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	759
Umarova Nilufar Abdulkaxor qizi	
KIMYO SANOATI OQOVA SUVLARI VA CHIQUINDI ERITMALARDAN OG'IR RANGLI METALLARNI CHO'KTIRISHNING TADQIQOT USULLARI	763
Muzaffarov Umubek Umarovich, Xoliqulov Doniyor Baxtiyorovich, Aripov Avaz Rozikovich, Voxidov Baxriddin Raxmidinovich	
MEHNAT MIGRATSIYASI VA UNING KAMBAG'ALLIKKA TA'SIRI: INKLYUZIV IQTISODIYOT NUQTAI NAZARIDAN TAHLIL	769
Zokirova Manzura Ilhomovna	
FRANCHAYZINGNING HUDUDIY RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI PANEL REGRESSIYASI VA MATEMATIK MODELLASHTIRISH ASOSIDA TIZIMLI BAHOLASH	774
Xodjayev Anvar Rasulovich	
TASHKILOTLARDA XODIMLARNI BOSHQARISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	781
Rasulov Shohruxbek G'ulomjon o'g'li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
RAQAMLI DASTUR BILAN BOSHQARILADIGAN (RDB) DASTGOHLARDA GEOMETRIK MASALANING YECHIMI	785
Xasanov B.M., Yusupov S.M., Abdullajonov A.Sh., Alibekov R.K.	
"YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TISHDA HUDUDLARNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH MASALALARI	792
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	

“YASHIL” IQTISODIYOTGA O‘TISHDA HUDUDLARNING SOLIQ SALOHIYATINI OSHIRISH MASALALARI

Baxtiyorov Umid Kaxramon o‘g‘li

Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar universitetining

“Iqtisodiyot va boshqaruv” kafedrasida katta o‘qituvchisi

ORCID: 0009-0004-0707-1001

Email: umidbaxtiyorov93@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada yashil iqtisodiyotga o‘tish sharoitida hududlarning soliq salohiyatini oshirish masalalari ko‘rib chiqilgan. “Yashil” iqtisodiyotga o‘tish va “yashil” o‘sishni ta‘minlash hududlarning soliq salohiyati, hududlarning iqtisodiy imkoniyatlari hamda ularni oshirish masalalari bilan chambarchas bog‘liq ekanligi qayd etilgan. Maqolada hududlarning soliq salohiyatini aniqlashda ilmiy yondashuvlar va soliq salohiyati bilan bog‘liq jarayonlar o‘z aksini topgan. Shuningdek, hududiy soliq salohiyatini baholash va mahalliy soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish, soliq salohiyati va soliqlarning yig‘im ko‘rsatkichlari budjet soliq bashorati va rejalashtirishining eng muhim ko‘rsatkichlari ekanligi, budjet daromad bazasini mustahkamlashda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish zaruriyati qayd etilgan. O‘zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o‘tish bo‘yicha strategiyasi doirasida hududlarning soliq salohiyatini oshirish bilan bog‘liq masalalar o‘z aksini topgan.

Kalit so‘zlar: “yashil” iqtisodiyot, strategiya, ishlab chiqarish, soliq salohiyati, davlat budjeti, bevosita soliqlar, bilvosita soliqlar, soliq imtiyozlari, soliq ma‘muriyatchiligi, texnologiya, innovatsiyalar, investitsiyalar, makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar, strategiya, mahalliy budjet, ishlab chiqarish, soliq tushumlarini prognozlash, moliyaviy resurs, soliq siyosati.

Abstract. This article examines the issue of increasing regional tax capacity in the context of the transition to a green economy. It notes that the transition to a green economy and ensuring green growth are closely linked to the economic potential of regions and the need to increase their tax capacity. The article reflects scientific approaches to determining the tax potential of regions and the processes associated with this potential. The need to assess regional tax potential and improve the mechanism for collecting local taxes is also noted, as indicators of tax potential and tax collection are the most important indicators for forecasting and planning budget taxes. Emphasis was placed on the need for further development of small businesses and private entrepreneurship to strengthen the budget revenue base. The article reflects issues related to increasing the tax potential of regions, which are reflected in the Strategy of the Republic of Uzbekistan for the transition to a "green" economy.

Keywords: green economy, strategy, production, tax potential, state budget, direct taxes, indirect taxes, tax incentives, tax administration, technology, innovation, investment, macroeconomic indicators, strategy, local budget, production, tax revenue forecasting, financial resources, tax policy.

Аннотация. В данной статье рассмотрены вопросы повышения налогового потенциала регионов в контексте перехода к «зеленой» экономике. Отмечается, что переход к «зеленой» экономике и обеспечение «зеленого» роста тесно связаны с экономическим потенциалом регионов и вопросами повышения их налогового потенциала. В статье отражены научные подходы к определению налогового потенциала регионов и процессы, связанные с этим потенциалом. Также отмечается необходимость оценки регионального налогового потенциала и совершенствования механизма сбора местных налогов, тот факт, что показатели налогового потенциала и сбора налогов являются наиболее важными индикаторами прогнозирования и планирования бюджетных налогов, а также необходимость дальнейшего развития малого бизнеса и частного предпринимательства для укрепления бюджетной доходной базы. В статье отражены вопросы, связанные с повышением налогового потенциала регионов, которые отражены в Стратегии Республики Узбекистан по переходу к «зеленой» экономике.

Ключевые слова: «зеленая» экономика, стратегия, производство, налоговый потенциал, государственный бюджет, прямые налоги, косвенные налоги, налоговые льготы, налоговое администрирование, технологии, инновации, инвестиции, макроэкономические показатели, стратегия, местный бюджет, производство, прогнозирование налоговых поступлений, финансовые ресурсы, налоговая политика.

KIRISH

Mamlakatimizning “yashil” iqtisodiyotga o'tish va milliy iqtisodiyotni isloh qilish sharoitida tashqi savdo, soliq va moliya siyosatini liberallashtirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, xususiy mulk daxlsizligini kafolatlash bo'yicha samarali chora-tadbirlar ko'rilmogda, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini chuqur qayta ishlashni tashkil etish, shuningdek, hududlarning soliq salohiyatini oshirishni ta'minlashga alohida e'tibor qaratilmogda. Budjetni to'ldirishda soliq salohiyati katta rol o'ynaydi. Soliqlar davlat daromadlarining asosiy manbai bo'lib, xo'jalik yurituvchi subyektlar va umuman davlatning turli ijtimoiy-iqtisodiy dasturlarini, davlat investitsiyalarini hamda boshqa muhim loyihalarni moliyalashtirishni ta'minlash imkonini beradi. Shu bilan birga, davlat tomonidan mamlakatning soliq salohiyatini oshirish uchun tegishli shart-sharoitlar yaratilgan.

Ma'lumki, jahon hamjamiyatida siyosiy va iqtisodiy rivojlanishdagi noaniqliklar, turli xavf va tahdidlarning o'sib borayotganini hisobga olgan holda, Milliy barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM)ni amalga oshirish vazifasi ayniqsa dolzarb bo'lib qolmogda.

Harakatlar strategiyasining iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirish yo'nalishiga muvofiq so'nggi besh yilda asosiy iqtisodiy islohotlar makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, inflyatsiyani pasaytirish, soliq yukini kamaytirish va soddalashtirish, iqtisodiyot tarmoqlarini diversifikatsiya qilish, biznes uchun qulay muhit yaratish, infratuzilmani yaxshilash, qishloq xo'jaligi, iqtisodiy integratsiya va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadlariga qaratildi. Islohotlar hamma uchun teng va erkin raqobat muhitini yaratib, Milliy barqaror rivojlanish 10-maqsadiga erishishga imkon berdi. Ortiqcha yig'implarni bartaraf etish va soliq stavkalarini me'yorlashtirish tufayli tadbirkorlik subyektlariga soliq yuki kamaytirildi [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mamlakatimizda O'zbekiston Respublikasida quyidagi strategik maqsadlarga erishishga qaratilgan 2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasida “yashil” iqtisodiyotga o'tish va “yashil” o'sishni ta'minlash dasturida ustuvor yo'nalishlar belgilangan¹.

... “soliq yukini korxonalar va uy xo'jaliklaridan atrof-muhitning ifloslanishiga va resurslarning isrofchiligidan olib keladigan faoliyatga o'tkazish: yoqilg'i solig'i shaklida imtiyozlar yaratish hamda ekologik toza yoqilg'i va resurslardan foydalanishni qo'llab-quvvatlash bo'yicha soliq tizimini takomillashtirish; yashil texnologiyalar va infratuzilmaga sarmoya kiritish orqali yashil ish o'rinlarini yaratishni rag'batlantirish; soliqlar va davlat xarajatlarining yashil iqtisodiyotga tegishliligi va ta'sirini baholash hamda ochib berish uchun yashil budjet metodologiyasini amalga oshirish — yashil ustuvor hududlarga ijobiy yoki salbiy ta'sir ko'rsatadigan soliqlar va davlat xarajatlarining ulushini baholash uchun yashil budjet metodologiyasini amalga oshirish; ekologik toza va xavfsiz texnologiyalarni joriy etuvchi sanoat korxonalari uchun maxsus imtiyoz va preferensiyalar (subsidiyalar, soliq imtiyozlari va boshqalar) ishlab chiqish va berish” [2] ko'zda tutilgan.

Mamlakatimizda hududlarning soliq salohiyatini oshirish doirasida moliya, budjet va iqtisodiy jarayonlarning barqaror rivojlanishiga erishish vositasi sifatida qaraladigan iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik tarkibiy qismlarni o'zaro bog'lash O'zbekistonni 2030-yilgacha ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish strategiyasini ta'minlashda murakkab vazifa hisoblanadi.

¹ <https://lex.uz/docs/-6303230>

Ushbu moliyaviy, iqtisodiy va ijtimoiy komponentlar jamiyat oldiga adolatga erishish va aholining kam ta'minlangan qatlamlariga manzilli yordam ko'rsatish kabi yangi vazifalarni qo'yimoqda.

Mazkur jarayonlar natijasida ilmiy adabiyotlarda "soliq salohiyati" tushunchasi shakllanib, amaliy muomalaga kirib bormoqda. Mamlakatimizda ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni rivojlantirish, "yashil" iqtisodiyotga o'tish hamda hududlarning soliq salohiyatini oshirish borasida milliy va xorijiy olimlar hamda yetakchi mutaxassislar tomonidan ilmiy va amaliy izlanishlar, tadqiqotlar olib borilmoqda. Jumladan, S.K. Xudoyqulov, Sh.A. Toshmatov, A.X. Islomqulov, N. Qo'zieva, X.A. Jo'raev, A.U. Burxanov, X.A. Qurbonov, L.A. Bozorova, B. Toshmurodova, Ye. Filatova, M.S. Shemyakina, R.V. Batashev, T.S. Vasileva va boshqa olimlar tomonidan hududlarning soliq salohiyatini oshirish bo'yicha ilmiy va amaliy jihatdan o'zlarining fikr-mulohazalari hamda takliflari bildirilgan.

Ushbu yetakchi olimlar va tadqiqotchilarning hududlarning soliq salohiyati borasidagi ilmiy qarashlari shuni ko'rsatadiki, mazkur jarayon hududlarning ijtimoiy va iqtisodiy ko'rsatkichlarini oshirishga xizmat qiladi.

TADQIQOTLAR METODOLOGIYASI

Mazkur maqolani tayyorlash jarayonida tizimli yondashuv asosida hududlarning soliq salohiyatini oshirishga ta'sir etuvchi omillar tahlil etilgan. Tadqiqotda tizimli tahlil, omillar tahlili, taqqoslash va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, mamlakatimizda olib borilayotgan soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish, hududlarning hamda xo'jalik yurituvchi subyektlarning soliq salohiyati va ularga ta'sir etuvchi omillarni tadqiq etish asosida hududlarning iqtisodiy ko'rsatkichlarini oshirish, davlat budjetining daromadlarini oshirish borasida ham amaliy, ham nazariy jihatdan yetakchi xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy qarashlari chuqur o'rganildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mamlakatimizning "yashil" iqtisodiyotga o'tish jarayonida hududlarning samarali faoliyati va iqtisodiy ko'rsatkichlari o'sish darajalari sifat jihatidan baholanganda, davlat tizimining samarali faoliyati ko'p jihatdan hududlarning soliq salohiyati darajasi bilan chambarchas bog'liqdir. Soliq salohiyati har bir davlat iqtisodiyotining rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Soliqlar davlatning asosiy daromad manbai hisoblanib, turli ijtimoiy dasturlar, davlat investitsiyalari va boshqa muhim loyihalarni moliyalashtirishni ta'minlaydi.

Soliq salohiyatining asosiy vazifalaridan biri davlat budjeti daromad qismi uchun soliq bazasini yaratish va iqtisodiy rivojlanish jarayonlarini maqsadli hamda uzluksiz ta'minlashdir. Soliq mablag'larini to'g'ri va samarali taqsimlash orqali davlat iqtisodiy va ijtimoiy dasturlarni qo'llab-quvvatlash, infratuzilmani rivojlantirish, ishlab chiqarishni oshirish va mamlakatning xalqaro bozordagi o'rnini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

O'zbekiston Respublikasida mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga alohida e'tibor qaratilib, ushbu yondashuvlar va asosiy yo'nalishlar qatorida aholining farovonligini barqaror iqtisodiy o'sish orqali ta'minlash; fiskal barqarorlikni saqlash va davlat majburiyatlarini samarali boshqarish; "yashirin iqtisodiyot"ni qisqartirish orqali soliq bazasini kengaytirish; soliq nazorati tizimini raqamlashtirish va markirovkalashni takomillashtirish ko'zda tutilgan.

Soliq tizimining barqarorligini ta'minlash maqsadida qo'shilgan qiymat solig'i va foyda solig'i stavkalarini uch yil davomida oshirmaslik kafolati berilgan. Bu tadbirlar biznes uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga, rasmiy iqtisodiyotni rivojlantirishga va ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

To'liq raqamlashtirish, soliq tizimini soddalashtirish va barcha tadbirkorlar uchun teng imkoniyatlar yaratish, rasmiy sektorni noqonuniy faoliyatdan ustun va foydaliroq qilish uchun barcha zarur shart-sharoitlarni ta'minlash belgilangan [2].

Bugungi kunda soliq salohiyati hamda ijtimoiy-iqtisodiy va moliyaviy holatni yaxshilashga ta'sir qiluvchi omillarni o'rganish doirasi kengayib bormoqda, chunki bu jarayon milliy hamda jahon iqtisodiy-moliya munosabatlarining rivojlanishi va transformatsiyasi bilan bog'liq tabiiy hodisadir.

Ma'lumki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-dekabrda "Respublika hududlarini toifalarga ajratish va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning tabaqalashtirilgan tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-287-sonli² Farmoniga [3] muvofiq hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tengsizlikni qisqartirish, tuman va shaharlarni ularning sharoiti, salohiyati va imkoniyatlaridan kelib chiqib rivojlantirish bo'yicha yangicha yondashuvlarni joriy etish, shuningdek, tadbirkorlik muhitini yanada yaxshilash, davlat ko'magini berish tartibini takomillashtirish va uning samaradorligini oshirish maqsadida 2023-yil 1-yanvardan 2026-yil 1-yanvargacha qadar soliq solishning quyidagi tabaqalashtirilgan tartibi joriy etilishi belgilangan. Jumladan, 5-toifadagi tumanlarda ro'yxatdan o'tgan va shu hududlarda faoliyat yuritadigan tadbirkorlik subyektlari (yirik soliq to'lovchilar, doimiy muassasalar, budjet tashkilotlari va davlat korxonalari, ustav jamg'armasi (kapitali)da davlat ulushi 50 foiz va

2 <https://lex.uz/uz/docs/-6333225>

undan ko'proq bo'lgan yuridik shaxslar bundan mustasno) foyda solig'i, aylanmadan olinadigan soliq va ijtimoiy soliqni 1 foiz miqdorida, yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hamda yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini ushbu soliqlar bo'yicha hisoblangan summaning 1 foizi miqdoridagi soliq stavkalari bo'yicha to'laydi. 5-toifadagi tumanlarda ro'yxatdan o'tgan va shu hududlarda faoliyat yuritadigan yakka tartibdagi tadbirkorlar jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'ining qat'iy belgilangan summalarini to'lashdan ozod etiladi. 4-toifadagi tumanlarda ro'yxatdan o'tgan va shu hududlarda faoliyat yuritadigan tadbirkorlik subyektlari (yirik soliq to'lovchilar, doimiy muassasalar, budget tashkilotlari va davlat korxonalari, ustav jamg'armasi (kapitali)da davlat ulushi 50 foiz va undan ko'proq bo'lgan yuridik shaxslar bundan mustasno) uchun aylanmadan olinadigan soliqning bazaviy soliq stavkasi 3 foiz etib belgilanadi. Bunda qonunchilikda nazarda tutilgan hollarda mazkur soliq bo'yicha pasaytirilgan soliq stavkalari saqlab qolinadi.

Hukumatimiz tomonidan soliq to'lovchilarga soliq ma'muriyatchiligini yanada optimallashtirish asosida soliq salohiyatini oshirish borasida yaratilayotgan me'yoriy-huquqiy hujjatlar hamda iqtisodchi olimlarimiz va yetakchi mutaxassislar tomonidan soliq salohiyati to'g'risida bildirilgan fikr-mulohazalarni yana tahlil etishimiz mumkin, chunki ular keng qamrovli va keng diapazonga ega ekanligini alohida qayd etish maqsadga muvofiqdir. Soliq salohiyatini xo'jalik yurituvchi subyekt, hududlar hamda qolaversa, davlat miqyosida, bir tomondan davlat budjeti daromadlarini to'laqonli shakllantirish, ikkinchi tomondan xo'jalik yurituvchi subyektlar va hududlarning soliqlar (obyekti, soliqqa tortish bazasi hamda elementlari)ni har tomonlama tahlil etish nuqtayi nazaridan ko'rib chiqish maqsadga muvofiqdir.

Shu o'rinda hozirgi kunda dolzarb masalalardan biri bo'lgan mamlakatimizning "yashil" iqtisodiyotga o'tishi va xo'jalik yurituvchi subyektlarning soliq salohiyatini oshirish bilan bog'liq masalaga o'z munosabatimizni bildirmoqchimiz. Ma'lumki, "yashil" iqtisodiyotga o'tish asosida yangi tadbirkorlik subyektlarini shakllantirish, sarmoyalarni jalb etish orqali tegishli soliq bazasi yaratilmoqda.

Hududlarning soliq salohiyatini tadqiq etish jarayonida ularning ham nazariy, ham amaliy jihatlariga alohida e'tibor qaratish lozimligi masalasi yuzaga chiqadi. Bu holat hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlari davlat va hudud darajasida yaratilayotgan me'yoriy hujjatlar hamda ularning amalga oshirilishi bilan bevosita bog'liqdir. Ushbu qonunlar, o'z navbatida, amaliy va huquqiy jihatdan budjetni to'ldirishga intilayotgan iqtisodiy subyektlar manfaatlariga xizmat qiladigan qulay muhit yaratishni ta'minlashi lozim. Shu bilan birga, subyektlarning moliyaviy ko'rsatkichlarini yaxshilashga yo'naltirilgan faoliyati makroiqtisodiy ko'rsatkichlarda o'z aksini topadi.

Hududlar soliq salohiyatini oshirishning asosiy yo'nalishlari to'g'risida so'z yuritishdan oldin iqtisodchi olimlarimizning "salohiyat", "soliq salohiyati" iboralariga hamda ularning iqtisodiy mohiyatiga berilgan ta'riflariga e'tibor qaratishni lozim topdik.

Professor S.K. Xudoyqulov va mustaqil tadqiqotchi L.B. Bo'ronovalar "Hududlarning moliyaviy salohiyatiga ta'sir etuvchi omillarning tasnifi va ahamiyatligi" nomli maqolalarida "hududlarning moliyaviy salohiyati ularning mavjud moliyaviy resurslari (soliq salohiyati, mahalliy budjetlar daromad bazasining mustaqilligi va nomarkazlashuvi, aholining mehnat salohiyati) orqali talqin qilinadi va undan foydalanish darajasi respublika budjetidan hududlar mahalliy budjetiga ajratiladigan budjetlararo transfertlar miqdorini tavsiflaydi" [4].

X.A. Jo'rayevning "Hududlarda soliq salohiyatini oshirishning nazariy asoslari" nomli maqolalarida muallif fikricha, "soliq salohiyati" kategoriyasini tanlash to'g'ridan-to'g'ri qo'yiladigan vazifalar bilan bog'liq. Agar hududda soliq ma'muriyatini yaxshilash va soliq siyosatini amalga oshirish samaradorligini oshirish masalasi ko'rilsa, resursiy yondashuvga amal qilish lozim. Soliq tushumlari dinamikasini baholash zarur bo'lganda fiskal yondashuvni tanlash tavsiya etiladi. Budjetlararo yondashuv hudud soliq salohiyati darajasining uning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirini baholashda samarali bo'lishi mumkin [5].

Professor Sh.A. Toshmatov mahalliy budjetga soliq tushumlarini oshirishga yo'naltirilgan bir qator tadbirlarni keltirib, soliqlarni turli darajadagi budjetlar o'rtasida taqsimlash tizimini mahalliy hokimiyatlarning soliq tushumlarini maksimallashtirishdan manfaatdorligini ta'minlash kontekstida takomillashtirish bo'yicha fikr-mulohazalarni bildiradi. Shuningdek, hududiy soliq salohiyatini baholash va mahalliy soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish zarurligini ilgari suradi [6].

Iqtisodchi olimlarimiz A.U. Burxonov va X.A. Qurbonovlar "Hududlarda mahalliy budjetlar daromad manbalarini kengaytirish yo'llari (Qashqadaryo viloyati misolida)" nomli ilmiy maqolalarida soliq salohiyatini oshirish va mahalliy budjet daromad bazasini mustahkamlashda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etishini ta'kidlaydilar. Buning uchun norasmiy sektorda faoliyat yurituvchi tadbirkorlarni rasmiy ro'yxatdan o'tkazish orqali budjetga tushumlarni ko'paytirish maqsadga muvofiq ekanligini qayd etadilar [7].

Bozorova L.A. "Budjet daromadlari barqarorligini ta'minlashda hududlar soliq salohiyatini oshirish yo'nalishlari: soliq siyosati" nomli maqolasida "soliq salohiyati va soliqlarning yig'im ko'rsatkichlari budjet soliq bashorati va rejalashtirishining eng muhim asosiy vositasi bo'lishi zarur" degan fikrni ilgari suradi [8].

M.A. Egorovanning ilmiy maqolalarida xorijiy mamlakatlarda soliq amaliyotida tadbirkorlik subyektlari "yashil" soliqqa tortishdan foydalanishi qayd etiladi. Ifloslanish solig'i bozor tizimi ifloslanish ko'rinishidagi ishlab

chiqarishdagi salbiy tashqi ta'sirni bartaraf eta olmagan va Pareto-optimal holatga erisha olmagan sharoitda raqobatbardosh bozor faoliyatiga davlat aralashuvining iqtisodiy jihatdan asoslangan usuli bo'lishi mumkinligi ta'kidlanadi [9]. "Yashil" soliqqa tortishni huquqiy tartibga solish eng keng tarqalgan xorijiy mamlakatlarda Rossiyada uni amalga oshirish imkoniyati hozircha faqat muhokama qilinmoqda. Shu bilan birga, ekologik soliqlarni undirish mexanizmi umuman ishlab chiqilgan. "Yashil" soliqlar budjetni to'ldirish vositasi hamda ijtimoiy-iqtisodiy loyihalar va davlat dasturlarini amalga oshirish uchun budjet mablag'larini qayta taqsimlash imkoniyatidir [10].

Mualliflarning yuqoridagi fikrlariga asoslanib, shunday xulosaga kelish mumkinki, yashil iqtisodiyot butun iqtisodiyot doirasida aholi farovonligini oshirishga olib keladigan iqtisodiy salohiyatni rivojlantirishga qaratilgan tadbirlar, xususan, konsepsiyalar, strategiyalar va taktikalar majmuidir. Shu bilan birga, davlat tomonidan iqtisodiyot rivojiga hissa qo'shayotgan tadbirkorlik subyektlari uchun soliq salohiyatini oshirishga qaratilgan qulay muhit yaratilmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagilardan kelib chiqib, shunday xulosa qilish mumkinki, O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tish, tadbirkorlik subyektlari va umuman davlatning soliq salohiyatini oshirish hamda Davlat budjetini to'ldirish bo'yicha tegishli me'yoriy-huquqiy hujjatlar ishlab chiqilib, chora-tadbirlar ko'rilmogda.

Bizning fikrimizcha, asosiy yo'nalish va faoliyat har ikki tomon — xo'jalik yurituvchi subyektlar, tashkilotlar, korxonalar va davlat manfaatlarini ko'zlab jamlangan bo'lishi lozim.

Shu bilan birga, asosiy e'tibor "yashil o'sish"ga o'tish bilan bog'liq iqtisodiy imkoniyatlar va samaradorlik ko'rsatkichlariga, shuningdek, soliq ma'muriyatchiligidan foydalanish samaradorligi, strategiyalar va taktikaga qaratilishi lozim. Bundan tashqari, tegishli faoliyatni amalga oshirish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan to'siqlarni bartaraf etish uchun mos soliq vositalari (soliqlar, subsidiyalar, imtiyozlar)dan foydalanish zarur. Soliq salohiyatini oshirishda soliq to'lovchilarning iqtisodiy imkoniyatlariga alohida e'tibor qaratish talab etiladi. Bu yo'nalishda yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy etishga alohida e'tibor berilishi lozim, chunki ular samaradorlikni oshirish va "yashil o'sish" rivojlanishini ta'minlovchi muhim omillardir. Ekologik mahsulotlar ishlab chiqarish va sifatli xizmatlar ko'rsatish yangi ekologik yondashuvlar orqali yangi iqtisodiy imkoniyatlarni ochishga xizmat qiladi. Shuningdek, maqsadli investitsiya loyihalarini jalb qilish va ularni moliyalashtirish "yashil rivojlanish" va atrof-muhitni muhofaza qilish maqsadlarida innovatsion texnologiyalar va bilimlardan keng foydalanishni ta'minlaydi. Ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar uchun narxlar, soliqlar va subsidiyalar yashil iqtisodiyotga o'tishning muhim belgisi sifatida namoyon bo'ladi.

Tarmoqlar va korxonalarni har tomonlama moliyaviy qo'llab-quvvatlash ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishda yashil yondashuvga ega bo'lgan ayrim korxonalar va tarmoqlar an'anaviy texnologiyalarga ega raqobatdosh bo'lishlari uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashni talab qiladi. Shu maqsadda davlat yashil investitsiyalar bilan shug'ullanuvchi korxonalar yoki investorlarga soliq imtiyozlari va ma'muriy preferensiyalar ko'rinishida bevosita moliyaviy yordam ko'rsatishi mumkin. Shu bois davlat bu yo'nalishda xususiy investorlar uchun qulay sarmoyaviy muhitni yaratishi zarur. Davlat tomonidan yashil iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlash uchun siyosiy, moliyaviy va soliq vositalaridan foydalanish samarali hisoblanadi. Keyingi muhim jihat mutaxassislarni tayyorlash va qayta tayyorlash, xodimlarning malakasini oshirishdan iborat.

Xulosa o'rinda shuni alohida ta'kidlash joizki, yashil iqtisodiyotga o'tish kompleks va maqsadli yondashuvni, soliq ma'muriyatchiligining yangi shakllarini o'z ichiga olgan konsepsiyalar va strategiyalarni ishlab chiqishni, barqaror rivojlanishni hamda iqlim o'zgarishiga qarshi kurashni samarali qo'llab-quvvatlay oladigan soliq islohotlarini amalga oshirishni talab qiladi. Yashil texnologiyalar va tashabbuslar uchun qulay soliq muhitini yaratish soliq salohiyatini oshirish va uzoq muddatli istiqbolda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning asosiy omili bo'ladi.

Umuman olganda, yashil iqtisodiyotga o'tish O'zbekiston uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochib, davlatning soliq salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Yashil texnologiyalarni rivojlantirish, ekologik loyihalarga investitsiyalar kiritish, barqaror qishloq xo'jaligini qo'llab-quvvatlash, aholining ongini oshirish, ekologik soliqlarni joriy etish hamda xalqaro hamkorlik ushbu jarayonning asosiy omillaridir. Ushbu chora-tadbirlar nafaqat soliq tushumlarini oshirishga, balki mamlakat uchun yanada barqaror va ekologik toza kelajakni yaratishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekistonning 2030 yilgacha barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni amalga oshirish to'g'risida IXTIYORIY MILLIY HISOBOTI https://api.mf.uz/media/document_files/lkkinchi_milliy.pdf
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining gi 02.12.2022 yildagi "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-436-son qarori // <https://lex.uz/uz/docs/-6303230>

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-dekabrda "Respublika hududlarini toifalarga ajratish va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning tabaqalashtirilgan tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-287-sonli Farmoni // <https://lex.uz/ru/docs/6333225>
4. Худойқулов С. К., Буранова Л. В. Худудларнинг молиявий салоҳиятига таъсир этувчи омилларнинг таснифи ва аҳамиятилиги "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 5, sentyabr-oktyabr, 2021-yil 5/2021 (№ 00055) <http://iqtisodiyot.tsue.uz> https://iqtisodiyot.tsue.uz/sites/default/files/maqolalar/24_Khudoykulov_Buranova.pdf
5. Жўраев Х. А. Худудларда солиқ салоҳиятини оширишнинг назарий асослари <https://zenodo.org/records/14196805>
6. Тошматов Ш.А. Иқтисодиётни ривожлантириш ва либераллаштиришда давлат бюджети даромадлари манбаларини кенгайтириш йўналишлари // Ўзбекистонда молия секторини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари. Республика илмий-амалий анжумани материаллари тўплами. 2017 йил 10 ноябрь. –Т.: ТДИУ, 2017. -б.27-28.
7. Бурханов А. У., Қурбонов Х. А. Худудларда маҳаллий бюджетлар даромадлар манбаини кенгайтириш йўллари (Қашқадарё вилояти мисолида) "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журналы. № 1, январь-февраль, 2018 йил 1/2018 (№ 00033) www.iqtisodiyot.uz
8. Бозорова Л.А. Бюджет даромадлари барқарорлигини таъминлашда худудлар солиқ салоҳиятини ошириш йўналишлари солиқ сиёсати / налоговая политика иқтисод ва молия / экономика и финансы № 12, 2012 <http://uzscite.uz/wp-content/uploads/2020/06/64-67-1.pdf>
9. Егорова М. А. Основные направления правового регулирования «зеленого» налогообложения для целей предпринимательской деятельности: опыт зарубежных стран // Актуальные проблемы Российского права. — 2022. — Т. 17. — № 7. — С. 71–79. — DOI: 10.17803/1994-1471.2022.140.7.071-079
10. Adolf C., Röhrig K. Green Taxes As a means of financing the EU budget: policy options // The Greens/European Free Alliance. October 2016. 76 p. URL: https://green-budget.eu/wp-content/uploads/2016-10-20_FINAL_PolicyOptions-for-Ecological-European-own-resources.pdf

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100